

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/150/2013
Identifikačné číslo spisu:	3013200247
Dátum vydania rozhodnutia:	25.02.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:3013200247.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Júlie Horskej, v právnej veci navrhovateľa: P., bytom G., právne zastúpeného JUDr. Jánom Váškom, advokátom so sídlom Podjavorinskej 3, Prievidza, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul.29.augusta č.8, Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 30.septembra 2013, č.k. 15Sd/150/2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 30.septembra 2013, č.k. 15Sd/150/2013, p o t v r d z u j e .

II. Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 30.septembra 2013, č.k. 15Sd/150/2013, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 17.01.2013 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) a odporkyni nepriznal náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že preskúmaným rozhodnutím odporkyňa podľa § 73, § 112 ods.1 a 4, § 274 a § 82 zákona č.461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov rozhodla, že navrhovateľovi od 02.10.2009 naďalej patrí invalidný dôchodok v sume 387,00 € mesačne pre 50% mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (ďalej aj „miera poklesu“), zvýšený podľa § 82 zákona od 01.01.2010 na sumu 398,90 € mesačne, a že od 18.05.2011 mu patrí starobný dôchodok. Navrhovateľ v opravnom prostriedku žiadal uznanie vyššej, minimálne 70% miery poklesu a namietal, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím u neho nie je cukrovka, ale priznaná choroba z povolania z dlhodobého jednostranného zaťaženia (ťažký syndróm karpálneho tunela), ktorá mu bola priznaná v septembri 2006 - v tejto súvislosti namietol nepreskúmateľnosť rozhodnutia odporkyne.

Krajský súd mal preukázané, že navrhovateľovi bol od 11.09.2006 priznaný invalidný dôchodok pre

uznanú 45% mieru poklesu pre profesionálne ochorenie z dlhodobého nadmerného zaťaženia. Taktiež mal preukázané, že navrhovateľovi bola od 22.11.2005 priznaná úrazová renta pre chorobu z povolania na 70%. Na základe žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku bol zdravotný stav navrhovateľa posúdený v pobočke Sociálnej poisťovne Prievidza v dňoch 13.11.2012 a 02.12.2012. Bol uznaný naďalej invalidným, a to v dobe od 02.07.2008 do 15.05.2012 pre 50% mieru poklesu a v dobe od 16.05.2012 pre 60% mieru poklesu. K zhodnému záveru dospel aj posudkový lekár ústredia Sociálnej poisťovne v posudku z 25.03.2013 a 04.09.2013, v ktorom poukázal na to, že medzi hodnotením Kliniky pracovného lekárstva a posudkami nie je rozpor, a to z dôvodu, že ide o dve rôzne posúdenia na účely dvoch rôznych zákonov a dávok, pričom v posudku z 25.03.2013 bolo riadne vysvetlené, prečo sa za rozhodujúce zdravotné postihnutie považuje cukrovka. Krajský súd dospel k záveru, že posudkové komisie (správne malo byť uvedené „posudkoví lekári“) posúdili zdravotný stav navrhovateľa dostatočne, po medicínskej stránke posudky náležite odôvodnili a v zásadných otázkach si neodporujú. Preto rozhodnutie odporkyne potvrdil ako súladné so zákonom.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Namietol, že miera poklesu bola posudkovými lekármi určená od 02.07.2008 na 50% a od 16.05.2008 na 60%, pričom pri ďalšom posúdení bola uznaná v rozsahu 50% od 02.07.2008. Jeho zdravotný stav sa pritom nesporne zhoršuje, a preto považuje posúdenie jeho zdravotného stavu zo strany najmä posudkového lekára Sociálnej poisťovne, ústredia za neobjektívne. Invalidný dôchodok mu mal byť zvýšený tri roky spätne pre 70 a viac percentnú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Z rozhodnutia odporkyne nie je zjavné, prečo mu nebola priznaná vyššia miera poklesu napríklad podľa kapitoly IV, položky 1, písm. c) prílohy č.4 zákona, resp. podľa kapitoly IX, oddielu B, položky 3.7 písm. c), prípadne podľa kapitoly XV, položky 29.13 prílohy č.4 zákona. Rozhodnutie odporkyne preto považuje za nepreskúmateľné. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie a priznal mu prvostupňové trovy 502,00 eur a trovy odvolacieho konania 67,88 €.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny, lebo navrhovateľ nepreukázal žiadne nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali závery posudkových lekárov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu bez pojednávania v súlade s § 250ja ods.2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Predmetom preskúmania bolo rozhodnutie odporkyne o trvaní nároku navrhovateľa na invalidný dôchodok od 02.10.2009 pre 50% mieru poklesu.

Nebolo sporné, že dňa 22.02.2007 bol navrhovateľ posúdený na účely úrazovej renty so záverom posudkového lekára, že je poškodený na účely § 88 ods.1 zákona pre 70% pokles pracovnej schopnosti.

Z dávkového spisu odporkyne mal aj odvolací súd za preukázané, že navrhovateľ bol uznaný invalidným podľa § 71 zákona od 11.09.2006; za rozhodujúce zdravotné postihnutie s 35% mierou poklesu bolo určené nervové poškodenie horných končatín - nervus ulnaris podľa kapitoly XV, oddiel G, položky 29.7 prílohy č.4 zákona. Táto miera bola navýšená o 10% za ďalšie zdravotné postihnutie podľa kapitoly V, oddielu G, položky 10, písm. b) prílohy č.4 zákona (chronická rad. a ulnárna epikondilitída, postihnutie oboch končatín). Od 11.09.2006 mu bol priznaný invalidný dôchodok, zodpovedajúci 45% miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Podľa posudku z 22.02.2007 na účely úrazovej renty bol navrhovateľ pre chorobu z povolania (ochorenie kostí, kĺbov, šliach, nervov končatín z dlhodobého jednostranného zaťaženia končatín, konkrétne pre syndróm canalis carpi I. utr, epikondilitis rad.humeri a impingement syndrom ommae I.dx) uznaný za poškodeného na účely § 88 ods.1 zákona s mierou poklesu pracovnej schopnosti o 70%.

V zmysle § 70 ods.1 zákona predpokladom vzniku nároku na invalidný dôchodok je invalidita poistenca.

Posudok o zdravotnom stave a miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je len jedným z podkladov rozhodnutia o nároku na invalidný dôchodok a jeho výške. Úplný obsah posudku nie je potrebné v rozhodnutí samotnom uvádzať, stačí odkaz na jeho záver o miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Posudok o zdravotnom stave a miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (lekárska správa) z 04.12.2012 je prílohou preskúmaného rozhodnutia odporkyne z 17.01.2013. Navrhovateľ sa teda mohol oboznámiť s jej obsahom a odôvodnením.

Z uvedených dôvodov odvolací súd považuje za nedôvodnú námietku navrhovateľa, že rozhodnutie odporkyne je nepreskúmateľné.

Posudky, vyhotovené po podaní opravného prostriedku, sú súčasťou súdneho spisu, boli súdom prvého stupňa oboznámené a navrhovateľ mal nakoniec možnosť nahliadnuť do spisu, prípadne vyžiadať si ich fotokópiu (§ 44 ods.1 O.s.p.).

Navrhovateľ, narodený XX.XX.XXXX, dovŕšil dôchodkový vek podľa § 65 v spojení s § 274 zákona dňa XX.XX.2011, a od tohto dňa mu bol rozhodnutím odporkyne z 01.06.2011 v spojení s rozhodnutím z 03.10.2012 priznaný starobný dôchodok v sume 471,80 € mesačne. Priznaním vyššieho starobného dôchodku navrhovateľovi zanikol nárok na nižší invalidný dôchodok. Výplata invalidného dôchodku, priznaného pre 45% mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, bola navrhovateľovi zastavená od 02.08.2011.

Pokiaľ navrhovateľ namietal nesprávne určenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť z dôvodu, že pri priznaní úrazovej renty mu bola pre chorobu z povolania uznaná 70% miera poklesu, táto jeho námietka nie je dôvodná.

Úrazová renta a invalidný dôchodok sú rôznymi dávkami sociálneho poistenia a zákon č.461/2003 Z.z. upravuje nárok na tieto dávky rôznymi podmienkami, ktoré nemožno stotožňovať.

Podmienkou nároku na úrazovú rentu ako dávky z úrazového poistenia (§ 13 ods.3 písm. b/ zákona) je viac ako 40-percentný pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca („pokles pracovnej schopnosti“), za podmienok uvedených v prílohe č.1 zákona pri plnení pracovných úloh. V prípade úrazovej renty teda išlo o 70% pokles schopnosti vykonávať prácu montážnika v podzemí.

Naproti tomu podmienkou nároku na invalidný dôchodok je invalidita, teda v zmysle § 71 ods.1 zákona dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom spôsobený pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, teda pokles schopnosti vykonávať ktorúkoľvek zárobkovú činnosť, zodpovedajúcu vzdelaniu a zdravotnému stavu poistenca.

Vzhľadom na uvedené pre posúdenie nároku na zvýšenie invalidného dôchodku nebolo právne významné, že navrhovateľ mal na účely úrazovej renty určenú 70% mieru poklesu schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca (tzv. pokles pracovnej schopnosti).

Rovnako je pre posudzovanie invalidity podľa § 71 zákona irelevantné, že navrhovateľ mal pre chorobu z povolania zvýšené obodovanie sťaženia spoločenského uplatnenia na 1500 bodov; toto sťaženie totiž nie je posudzované podľa prílohy č.4 zákona č.461/2003 Z.z., ale podľa zákona 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov.

Ako je vyššie uvedené, dňom XX.XX.2011 navrhovateľ dovŕšil dôchodkový vek a bol mu priznaný starobný dôchodok.

Podľa § 70 ods.1 zákona poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nesplňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

V zmysle citovaného ustanovenia nárok na zvýšenie invalidného dôchodku neprichádza do úvahy v takom prípade, ak ku zvýšeniu percentuálneho vyjadrenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu dôjde až po dni, ktorým navrhovateľ splnil podmienky nároku na starobný dôchodok.

Navrhovateľ požiadal o invalidný dôchodok dňa 02.10.2012. V zmysle § 112 ods.1 zákona sa invalidný dôchodok zvýši najviac tri roky späťne od uplatnenia nároku na dávku na jeho zvýšenie, teda najskôr od 02.10.2009.

Pre posúdenie nároku navrhovateľa na zvýšenie invalidného dôchodku je preto rozhodujúce trvajúce dlhodobé zhoršenie jeho zdravotného stavu v dobe od 02.10.2009 do XX.XX.2011. Zhoršenie zdravotného stavu po XX.XX.2011 je už pre nárok na zvýšenie invalidného dôchodku právne irelevantné.

Posudkoví lekári pobočky a ústredia zhodne dospeli k záveru o 40% miere poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť pre cukrovku bez komplikácií podľa kapitoly IV, položky 1 písm. b) prílohy č.4 zákona z rozpätia 30-40%, a to na základe nálezov diabetologického vyšetrenia v dňoch 02.07.2008 a 19.09.2008. Cukrovka v danom období bola dobre kompenzovaná diétou, bez užívania liekov. Takto určenú mieru poklesu za rozhodujúce zdravotné postihnutie navýšili podľa § 71 ods.8 zákona o 10% pre ďalšie zdravotné postihnutie - chorobu z povolania z dlhodobého nadmerného jednostranného zaťaženia.. Dátum zvýšenia miery poklesu na celkových 50% dňom 02.07.2008 odvodili od dátumu prvého diabetologického vyšetrenia.

Cukrovka s komplikáciami - retinopatiou je konštatovaná až na základe nálezu očného vyšetrenia z 21.03.2012. Komplikácia cukrovky neuropatiou je potvrdená až nálezom EMG vyšetrenia dňa 27.03.2012, teda už po vzniku nároku na starobný dôchodok a preto toto zhoršenie cukrovky neodôvodňuje do 18.05.2011 pokles miery schopnosti podľa kapitoly IV, položky 1 písm. c) prílohy č.4 zákona .

V posudku z 04.09.2013 posudkový lekár ústredia uviedol: „choroba z povolania ako taká nie je uvedená v prílohe č.4 zákona č.461/2003 Z.z. V prípade dlhodobého nadmerného jednostranného zaťaženia sa väčšinou jedná o súhrn diagnóz a príznakov. Tak je to aj v prípade navrhovateľa. Opakovane sme uviedli, že konkrétne má úžinový syndróm zápästia - tzv. syndróm canalis carpi s mierou poklesu maximálne 30%, epikondylitídu oboch laktových zhybov bez uvedenia v prílohe č.4, obmedzenie funkcie pravého ramena - tzv. impigement s mierou poklesu maximálne 25% v položke XV, G, 6.a.-b., polyneuropatiu, ktorá je však zmiešanej etiológie a posudzujeme ju v rámci cukrovky, inak by ani cukrovka nemohla byť invalidizujúcim ochorením. Z tohto vysvetlenia jednoznačne bez najmenších pochybností vyplýva, že žiadne z uvedených ochorení neumožňuje uznanie invalidity samostatne, ani vo vzájomnej súvislosti. Môže byť použité pri posúdení nanajvýš ako iné, umožňujúce navýšenie miery poklesu o maximálne možných 10%.

..... syndróm karpálneho tunela si vyžiadal operačný zákrok a bodové hodnotenie za sťažené spoločenské uplatnenie bolo zvýšené na 1500 bodov.

... nevidíme vôbec žiadny rozpor medzi hodnotením kliniky pracovného lekárstva a naším posúdením, ide o dve rôzne posúdenia na účely dvoch rôznych zákonov a dávok, preto ich spájanie je absolútne neprípustné. Stále platí, že syndróm canalis carpi - útlak stredového nervu v zápästí, teda v dolnej časti jeho priebehu zodpovedá miere poklesu 30% v položke 29.9. ...“

Z posudku z 25.03.2013 pritom vyplýva, že syndróm karpálneho tunela nemôže byť uzavretý ako ťažký, lebo EMG vyšetrenie uzavrelo stav ako prvý, najľahší stupeň a vpravo bol efekt operácie úspešný.

Z posudkov a posudkovej dokumentácie nevyplýva a ani navrhovateľ ničím nepreukázal, že by pred dňom priznania starobného dôchodku trpel postihnutím dolnej časti nervu medianus, resp. nervu medianus, ulnaris v oblasti predlaktia. Postihnutie nervus mediánus a ulnárus obojstranne bolo preukázané až EMG-vyšetrením dňa 27.03.2012. Odvoláciu námietku navrhovateľa, ohľadom hodnotenia jeho zdravotného stavu podľa kapitoly XV, oddiel G, položka 29.9. alebo položka 29.13 prílohy č.4 zákona preto odvolací súd považoval za nedôvodnú.

Rovnako za nedôvodnú a žiadnym dôkazom nepodloženú považoval odvolací súd požiadavku navrhovateľa na hodnotenie miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (pred 18.05.2011) podľa kapitoly IX, časť B, položky 3.7.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd dospel k záveru, že posudkoví lekári ústredia vyhodnotili zdravotný stav a pokles schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť objektívne a komplexne, a svoje závery presvedčivo odôvodnili. Dospel k záveru, že 50% miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť od 02.07.2008 bola určená v súlade so zákonom a preto rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods.3 v spojení s § 219 O.s.p. potvrdil ako vecne správny.

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods.1 v spojení s § 250l ods.2 a § 250k ods.1 O.s.p. tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ nebol v odvolacom konaní úspešný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.